

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศก็คือ การศึกษา เพราะการศึกษานั้นเป็นวิธีการอย่างหนึ่ง หรือกระบวนการ อย่างหนึ่ง ในอันที่จะช่วยลบล้างปัญหา และเสริมสร้างคุณภาพแก่พลเมืองของประเทศ เพราะฉะนั้นปัจจัยดังกล่าวนี้ ย่อมเป็นสิ่งที่ควรแก่การสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้า ทันสมัย และทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา

จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 กล่าวว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาหลังประถมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดเพื่อให้แก่แต่ละบุคคล เข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (สำนักนายกรัฐมนตรี 2520 : 8) แต่หลังจากที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 มาเป็นเวลา 9 ปี และ 6 ปี ตามลำดับ ปรากฏว่า โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา 2528 : 1-7) พอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ครูสอนยังไม่เข้าใจ ความต้องการของหลักสูตร ไม่เข้าใจในเรื่องจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของหลักสูตร

1.2 โรงเรียนไม่สามารถสนองความต้องการของหลักสูตรในเรื่องการเปิดสอนวิชาชีพได้ ขาดสถานที่ฝึกวิชาชีพ สถานประกอบการไม่ให้ความร่วมมือและค่าใช้จ่ายสูง

1.3 การจัดแผนการเรียน โรงเรียนจัดแผนการเรียนวิชาสามัญเป็น ส่วนมาก และโรงเรียนยังไม่สามารถจัดแผนการศึกษา สอนความต้องการ ความฉับ และความสามารถของนักเรียนได้มากนัก

โรงเรียนจักเปิดสอนวิชาชีพ ไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

โรงเรียนยังไม่จัดส่งนักเรียนออกไปฝึกงานตามสถานประกอบการ โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์การเรียนการสอน โรงเรียนมีครูขาด เกินในบางหมวดวิชา และขาดครูที่มีความรู้เฉพาะ เช่น ครูแนะแนว ครูวัดผล ครูสอนวิชาการงานและอาชีพ

เนื้อหาในหลักสูตรกว้างและมีมาก แต่เวลาสำหรับจัดกิจกรรมมีน้อย

โรงเรียนขาดคู่มือ และเอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอน แบบเรียนบางวิชายังมีเนื้อหาไม่เหมาะสม และไม่สะดวกต่อการจัดซื้อ

ครูยังไม่เข้าใจระเบียบวิธีการประเมินผลตามแนวหลักสูตรใหม่

2. ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผล

2.1 ครูไม่สามารถวัดผลการเรียนรู้ได้ครบทุกจุดประสงค์ของการเรียนรู้

2.2 ครูไม่สามารถออกข้อสอบได้ทุกจุดประสงค์ของการเรียนรู้ โดยเฉพาะ

สมรรถภาพสูง

2.3 เกณฑ์ในการผ่านของแต่ละโรงเรียนไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเกณฑ์ในการผ่านสูงเกินไป

2.4 ผลการประเมินไม่เป็นที่พอใจของผู้สอน เพราะไม่ทราบความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

2.5 แบบสอบวัดที่ครูใช้ยังไม่ได้มาตรฐาน ครูออกข้อสอบวัดไม่ครบทุกสมรรถภาพ

2.6 บุคลากรด้านการวัดและประเมินผลไม่เพียงพอ และหน่วยงานรับผิดชอบยังขาดเครื่องมือวัดที่ได้มาตรฐานบริการโรงเรียน

3. ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถภาพการปฏิบัติการสอนของครูและอาจารย์ในโรงเรียน

3.1 โดยทั่วไปแล้ว ครูยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ครูยังเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน แสดงบทบาทของตนในฐานะผู้สอนวิชาความรู้ให้นักเรียน และนักเรียนก็เป็นผู้รับเท่านั้น

3.2 ครูไม่ใส่ใจในการหาความรู้ และปรับปรุงวิธีสอนให้ทันสมัย ทำให้ครูขาดเทคนิคในการสอนใหม่ ๆ

3.3 ครูไม่เตรียมการสอน และขาดความรับผิดชอบในวิชาที่สอน

3.4 ครูสอนแล้วไม่ติดตามผลงาน

นอกจากนี้ยังพบว่าครู อาจารย์ ขาดความรู้ในหลักวิชาครู และจิตวิทยาการศึกษา ครูและอาจารย์บางคนต้องทำหน้าที่หลายอย่าง ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติการสอน ครูและอาจารย์ไม่เข้าใจหลักการ แนวทางการสอนโดยยึดจุดประสงค์ ครูขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

4. ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนการสอน

4.1 โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน

4.2 โรงเรียนเมื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน

4.3 โรงเรียนไม่มีแผนการให้ครูได้ใช้อุปกรณ์ร่วมกัน

4.4 โรงเรียนขาดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการใช้

4.5 โรงเรียนขาดสถานที่เก็บอุปกรณ์ที่เหมาะสมไว้โดยเฉพาะ

5. ปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ปีการศึกษา 2525 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ ที่สร้างขึ้นตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และในปีการศึกษา 2526 สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ ได้ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

ของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ทุกสังกัด วิชาที่ทดสอบ คือวิชา ภาษาไทย วิชา
 สังคมศึกษา วิชาพลานามัย วิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์ ผลการทดสอบ
 ปรากฏโดยสรุปว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในในระดัปลานกลาง
 และค่อนข้างต่ำ ซึ่งพอจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็น ถึงความล้มเหลวในการเรียนของ
 นักเรียนและเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ อาจมีสาเหตุมาจากแบบ
 ทดสอบมากเกินไป สมรรถภาพพื้นฐานของนักเรียนต่ำและความบกพร่องในการจัด
 กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน

การศึกษาจะบังเกิดผลดีมีคุณภาพได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดและ
 ดำเนินการของโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้นำหลักสูตรไปปฏิบัติโดยตรง คือให้การศึกษาแก่
 เด็กและโรงเรียนจะดำเนินการสำเร็จใดก็ขึ้นอยู่กับการบริหารโรงเรียน การจก
 การและที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งเป็นผล
 กระทบถึงมาตรฐานของโรงเรียนที่จะตองหาแนวทางปัญหาและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
 นั่นคือ ตองอาศัยการนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพ เพราะการ
 นิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่ง
 สัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน (สังค อุทรานันท์ 2529 : 7) โดยปกติ
 การนิเทศการศึกษาในประเทศไทย มักกระทำโดยศึกษานิเทศก์แต่ในปัจจุบันงานนิเทศ
 การศึกษามีขอบเขตและมีความสำคัญมากขึ้น เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการ
 ศึกษาต่าง ๆ อีกหลายด้านทวษ เช่น หลักสูตร เทคนิค และวิชาการใหม่ ๆ ที่ยังเกิด
 ขึ้นในการจัดการศึกษา และการเรียนการสอน ตลอดจนการขยายตัวในค่านจำนวน
 โรงเรียนทำให้มีจำนวนนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่าแต่ก่อน ใน
 ขณะที่จำนวนศึกษานิเทศก์ไม่ได้เพิ่มขึ้นตามสัดส่วนอันสมคูลย์ ดังนั้นการนิเทศการศึกษา
 เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยศึกษานิเทศก์ จึงไม่เพียงพอและทำการนิเทศไม่ทั่วถึง
 และทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาไปสู่ระดับห้องเรียนได้ครบทุกโรงเรียน
 ดังนั้นจึงตองอาศัยวิธีการนิเทศการศึกษาอีกแบบหนึ่ง คือการนิเทศงานวิชาการภายใน
 โรงเรียน ซึ่งเป็นวิธีการหรือกระบวนการ หรือกิจกรรมที่บุคคลภายในโรงเรียนคิดขึ้น
 เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติของบุคลากรภายในโรงเรียน มีผลทำให้การบริหาร

และการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมสามัญศึกษา 2530 : 1) บุคลากรภายในโรงเรียนที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ รวมไปถึงครูสอนที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ซึ่งโรงเรียนได้คัดเลือกหรือแต่งตั้งเพื่อช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น จากความสำคัญของการนิเทศการศึกษาทั้งกล่าว กรมสามัญศึกษาจึงได้กำหนดเป็นนโยบาย ในการบริหารและการพัฒนาการศึกษาปี 2530 ในข้อที่ 10 เกี่ยวกับนโยบายด้านการพัฒนาระบบบริหารและสนับสนุนไว้ว่า "ปรับปรุงการนิเทศการศึกษาให้มีเอกภาพ จัดให้มีกรมการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษา พัฒนา และนำนวัตกรรม กระบวนการนิเทศทางไกล และการนิเทศภายในมาใช้พัฒนาบุคลากรทางด้านการนิเทศ รวมทั้งพัฒนาวิชาการนิเทศให้เกิดประสิทธิภาพ (กรมสามัญศึกษา 2530 : 18)

เมื่อเดือนเมษายน 2528 กรมสามัญศึกษา โดยความร่วมมือของกองแผนงาน และหน่วยศึกษานิเทศก์ได้จัดการประชุมสัมมนาบุคลากรโรงเรียนกลุ่มทดลองในโครงการพัฒนาการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จำนวน 9 โรงเรียน ภายในเขตการศึกษา 12 เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัด การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน และสามารถนำไปทดลองปฏิบัติใน โรงเรียนได้ จากนั้นก็ได้ดำเนินการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียนทดลองทั้ง 9 โรงเรียน และนำผลการทดลองมาสัมมนาสรุปผล การปฏิบัติงานเมื่อเดือน มกราคม 2529 ณ โรงเรียนชลบุรี "สุขเขต" จังหวัดชลบุรี ผล จากการสัมมนาครั้งนี้ กรมสามัญศึกษาได้นำมาปรับแนวทางการดำเนินงาน นิเทศงาน วิชาการในโรงเรียนให้ชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ดังนั้นในปีงบประมาณ 2529 กรมสามัญศึกษามีนโยบายให้เขตการศึกษา แต่ละเขตดำเนินการขยายผลโดยมุ่งหวังกลุ่มเป้าหมายเฉพาะโรงเรียน ประธานกลุ่ม โรงเรียนมัธยมศึกษา

สำหรับปีงบประมาณ 2530 กลุ่มเป้าหมายที่เป็นโรงเรียนทดลอง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางจำนวน 29 โรงเรียน ในส่วนภูมิภาคเขตละ 2-3 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 1-2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรงเรียน

รวม 33 โรงเรียน โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้จัดทำคู่มือการจัดการ
นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ให้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้นิเทศภายในโรงเรียน
เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องของทั้งกล่าวสามารถปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียนได้อย่างเป็นระบบ และถูกต้องทิศทาง

จากผลการวิจัยของ นิวัตร นาคะเวช (2528 : ๑) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง
ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหา
และอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนชาคบุคลากรที่มี
ความรู้ ความเข้าใจ ชาควิทยากร และผู้เชี่ยวชาญ ชาคการนิเทศและติดตามผล
อย่างต่อเนื่อง ครูชาคการยอมรับและศรัทธาชาคผู้นิเทศ ครูไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรม
การนิเทศ รวมทั้งชาคงบประมาณและวัสดุในการจัดกิจกรรมการนิเทศ

ศิริวรรณ ฉายะเกษตริน (2529 : ๑) ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอ
รูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 5
ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการโครงการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียน สิ่งที่ได้รับการระบุถึงมากที่สุด คือ อุปสรรคและปัญหาทางคานบุคลากร และการ
จัดการ ได้แก่ ปัญหาครูชาคความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินการ อันเนื่อง
มาจากสาเหตุที่ผู้นิเทศภายในโรงเรียน ยังชาคความรู้และทักษะในการนิเทศการศึกษา
และการชาคการแนะนำจากผู้นิเทศมีความรู้ ความสามารถเฉพาะคาน การจักระบบงานยังไม่
มีประสิทธิภาพ งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ

กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา (2529 : 66-69) ได้ทำการวิจัยเรื่องการ
จักรการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ในเรื่องปัญหาและอุปสรรค
ที่เกิดจากบุคลากรของโรงเรียนที่พบจากการคานงานได้แก่

1. ปัญหาเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนไม่ตรงกัน
2. ปัญหาเรื่องการยอมรับ

3. ปัญหาเรื่องทักษะของผู้นิเทศ
4. ปัญหาเรื่องเวลาการปฏิบัติงาน

จากที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญเป็นอันดับแรก ก็คือ ปัญหาเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานในคานกังกล่าวเป็นอย่างมาก ทั้งกรมสามัญศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญในปัญหาข้อนี้ด้วย จึงให้ความสนใจและสนับสนุนให้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ถึงหนังสือที่ ศษ. 0808/29453 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2530 เรื่อง การสนับสนุนการทำวิจัยของนิสิต บัณฑิตวิทยาลัย เพราะยังไม่มีผู้ที่ทำการศึกษาในเรื่องนี้มาก่อน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาในเรื่อง การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโครงการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา แต่การศึกษาในเรื่องดังกล่าวนี้ยังอยู่ในแนวกว้าง ดังนั้นผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาอย่างละเอียดลึกซึ้ง จึงจำเป็นต้องแบ่งเขตการวิจัยออกเป็นสี่ส่วน โดยอาศัยสภาพภูมิศาสตร์เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง เพราะในแต่ละภาคมีสภาพแวดล้อมการจัดการศึกษา ศาสนา ที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละภาคซึ่งแตกต่างกัน ดังนั้นจึงแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้คือ ส่วนที่ 1 เขตภาคใต้ ประกอบด้วย เขตการศึกษา 2, 3, 4 ส่วนที่ 2 เขตภาคกลางและภาคเหนือ ประกอบด้วย เขตการศึกษา 1, 5, 6, 7, 8 ส่วนที่ 3 ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย เขตการศึกษาที่ 9, 10, 11, 12 และส่วนที่ 4 คือพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งความรับผิดชอบเป็นส่วนละ 1 คน ผู้วิจัยมีความประสงค์และสนใจที่จะทำวิจัยในส่วนที่ 3 คือ ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยนำผลจากการวิจัยไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศงานวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียน และครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโครงการนิเทศงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่องานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของกรมสามัญศึกษา ปี 2530

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษากับผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา ปี 2530 จำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านไผ่	จังหวัดขอนแก่น
2. โรงเรียนรังสรวทิตยา	จังหวัดขอนแก่น
3. โรงเรียนกัลยาณมิตร	จังหวัดขอนแก่น
4. โรงเรียนนารีนุกูล	จังหวัดอุบลราชธานี
5. โรงเรียนหนองบอสามัคคีวิทยา	จังหวัดอุบลราชธานี
6. โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม	จังหวัดบุรีรัมย์
7. โรงเรียนสหมิตรพิทยาคม	จังหวัดบุรีรัมย์
8. โรงเรียนศรียานุสรณ์	จังหวัดจันทบุรี
9. โรงเรียนโป่งน้ำร้อนพิทยาคม	จังหวัดจันทบุรี
10. โรงเรียนชลบุรี "สุขุบท"	จังหวัดชลบุรี
11. โรงเรียนสิงห์สมุทร	จังหวัดชลบุรี
12. โรงเรียนชลกันยานุกูล	จังหวัดชลบุรี

คำถามที่ตองการคำตอบจากการวิจัย

ผู้บริหารและครู มีความเข้าใจต่องานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา ปี 2530 ดังนี้คือ

1. จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนในเรื่องความเข้าใจต่องานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมีมากน้อยเพียงไร

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T - Score) ของผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่, ครูใหญ่, ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ) และครู จากการสอบถามความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษามีมากน้อยเพียงไร

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูล ในการพัฒนา ส่งเสริมการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของกรมสามัญศึกษา
2. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อกรมสามัญศึกษาในการนำไปเป็นข้อมูล ปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกและ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้โครงการการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9, 10, 11, 12 จำนวน 12 โรงเรียน

การนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน ของกรมสามัญศึกษา	หมายถึง วิธีการ หรือกระบวนการ หรือ กิจกรรมที่บุคลากร ภายในโรงเรียนคิดขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติของ บุคลากรภายในโรงเรียน มีผลทำให้การ บริหารและการเรียนการสอนเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ
ความเข้าใจการนิเทศ งานวิชาการภายในโรงเรียน	หมายถึง ความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน ของกรมสามัญศึกษา ปี 2530
ผู้บริหารโรงเรียน	หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ ที่ได้รับการอบรม ในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
ครู	หมายถึง บุคลากรภายในโรงเรียนที่ได้รับการ อบรมในโครงการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน กรมสามัญศึกษา ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าหมวดวิชาและหัวหน้างานต่าง ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งวิธีดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการกำหนดกรอบความคิด โดยการวิเคราะห์เอกสารการ
อบรมคู่มือปฏิบัติงานการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
หลักสูตรการสัมมนา การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนิเทศงานวิชาการภายใน

โรงเรียนและนำผลการวิเคราะห์ที่ให้ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับ
โครงการ ให้อรรถและพิจารณาแก้ไข เพื่อนำไปเป็นกรอบ
ความคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่องานนิเทศ
งานวิชาการภายในโรงเรียนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานภายใน
โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน โดยผู้วิจัยสร้าง
เครื่องมือจากกรอบความคิดที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งได้ผ่านการ
แนะนำ และพิจารณาแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้บริหารและ
ครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเที่ยงของเครื่องมือ

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

การศึกษาในขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษากรอบความคิดโดยวิธีการศึกษา
เอกสารและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับโครงการนิเทศงาน
วิชาการภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้ดำเนินงานตามโครงการ ผู้บริหารโรงเรียนและ
ครูที่เข้ารับการอบรมตามโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

การศึกษาในขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่องาน
นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน
ได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือ
ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ จำนวน 24 คน ครู ใต้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาและหัวหน้างาน
ต่าง ๆ จำนวน 116 คน รวม 140 คน ถึงข้อมูลต่อไปนี้

เขตการศึกษา	โรงเรียน	จังหวัด	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครู
9	บ้านไผ่	ขอนแก่น	2	12
9	รังสรรค์วิทยา	ขอนแก่น	2	7
9	กัญญาวัตร	ขอนแก่น	2	10
10	นารีนุกูล	อุบลราชธานี	2	11
10	หนองขอสสามัคคีวิทยา	อุบลราชธานี	2	8
11	บุรีรัมย์พิทยาคม	บุรีรัมย์	2	14
11	สหมิตรพิทยาคม	บุรีรัมย์	2	7
12	ศรียานุสรณ์	จันทบุรี	2	9
12	โป่งน้ำร้อนพิทยาคม	จันทบุรี	2	8
12	ชลบุรี "สุขบท"	ชลบุรี	2	11
12	ชลกัญยานุกูล	ชลบุรี	2	10
12	สิงห์สมุทร	ชลบุรี	2	9
		รวม	24	116
		รวมประชากรทั้งหมด	140	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบวิเคราะห์เอกสารการอบรมโดยใช้วิเคราะห์จุดประสงค์

เนื้อหา และการปฏิบัติงานภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) ใช้

สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ จุดประสงค์ เนื้อหา และการปฏิบัติงานภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

เครื่องมือทั้ง 2 ชนิดข้างต้นจะนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบการวิจัย และใช้เป็นกรอบความคิดสำหรับเครื่องมือในการวิจัยในขั้นที่ 2 ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 เป็นเครื่องมือศึกษาความเข้าใจ ของผู้บริหารและครูต่อนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบตรวจสอบสถานภาพของผู้ตอบโดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check-list)

ส่วนที่ 2 แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) โดยคำถามแต่ละข้อประกอบด้วย คำตอบ 5 ตัวเลือก และมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ และเก็บรวบรวมข้อมูลทาง ไปรษณีย์เป็นบางส่วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากแบบวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสาร แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิด สำหรับการสร้างเครื่องมือในขั้นตอนที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ข้อมูลที่รวบรวมได้จะทำการวิเคราะห์ และนำเสนอตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบ วิเคราะห์ด้วยความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนวิเคราะห์
 ด้วค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 (Standard Deviation) ของคะแนนมาตรฐาน (T-Score)

การเสนอผลการวิจัย

แบ่งออกเป็น 5 บท ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 ประกอบด้วย

- ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ขอบเขตของการวิจัย
- คำถามที่ต้องการคำตอบ
- ประโยชน์ของการวิจัย
- ค่านิยมที่ใช้ในการวิจัย
- วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

- ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก